

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛІДЕРСТВО І ОРГАНІЗАЦІЙНА ПОВЕДІНКА

Галузь знань	<u>18 «Виробництво та технології»</u>
Спеціальність	<u>181 Харчові технології</u>
Назва освітньої програми	<u>Ресторанні технології</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри менеджменту, к.т.н., доцент Наталія Лебедєва	063-247-51-70	natalyalebedeva19@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Предмет вивчення навчальної дисципліни - лідерство і організаційна поведінка як специфічні феномени функціонування сучасної організації, діяльність якої здійснюється в сфері публічного управління.

Мета дисципліни - формування у студентів уявлень про теоретичні аспекти соціального лідерства, сутності реалізації лідерських позицій в умовах сучасних підходів до функціонування соціальної організації. При цьому особлива увага приділяється специфіці реалізації технології командування в рамках завдань соціальної роботи. Курс орієнтований на формування у студентів професійних компетенцій, необхідних для виконання спеціальних функцій в рамках професійного стандарту, на виховання у них відповідних професійних і особистісних якостей, необхідних для здійснення діяльності в системі публічного управління.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Лідерство і організаційна поведінка» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій...

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 4. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 13. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту.

Навчальна дисципліна «HR-менеджмент ресторанів» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПРН 15. Впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- еволюцію поглядів на лідерство;
- основні теорії лідерства;
- основні характеристики малої групи;
- технології діагностики лідерських якостей; принципи командоутворення;
- етапи розвитку команди;
- арсенал засобів впливу лідера на послідовників;
- особливості проектної команди;
- методи управління командою;

Уміти:

- оцінювати власні лідерські якості;
- оцінювати вплив лідера на ефективність діяльності групи;
- виявляти індивідів, що володіють лідерськими потенціалом;
- формувати команду з колег;

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- організувати роботу команди;
- вибрати стиль лідерства, згідно реальним обставинам;
- мотивувати членів команди;
- контролювати роботу команди;
- виховувати (розвивати) лідерські якості;
- оцінювати наслідки прийнятих рішень;
- діагностувати ділові і особистісні якості персоналу;
- вивчати громадську думку групи (команди);
- організовувати групові дискусії.

Навички:

- розпізнавання особливостей лідерських якостей у керівників в публічній сфері;
- формування лідерських якостей в управлінській діяльності публічної сфери.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	30	30 / 10	120 / 160	3	5	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам.роб.		лекц.	прак	сам.роб.
Змістовний модуль 1. Основи теорії лідерства								
Тема 1. Функція лідера в сучасному суспільстві.	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 2. Історія зародження і розвитку психології лідерства	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 3. Особистісні характеристики лідера	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 4. Соціальна група особливості, типи	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 5. Соціально-психологічна структура групи	18	3	3	12	18	1	1	16
Змістовний модуль 2. Засади формування та функціонування організаційної поведінки								
Тема 6. Формування ефективних команд	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 7. Особливості взаємодії в групі	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 8. Управління діяльністю команди	18	3	3	12	18	1	1	16

³ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Тема 9. Особливості взаємодії людей в групі на підприємствах індустрії гостинності	18	3	3	12	18	1	1	16
Тема 10. Формування конфліктологічної компетенції керівника	18	3	3	12	18	1	1	16
Усього годин	180	30	30	120	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle та онлайн ресурсів Zoom, Google Classroom та Google Meet. Практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою. В процесі навчання використовується: комп'ютерний клас (комп'ютери – 15 шт.), проектор EPSON EH-TW550; проекційний стаціонарний екран; ноутбук ASUS E502S Intel(R) Celeron(R CPU N3150 1.6GHz.

Програмне забезпечення: Linux ubuntu, Libreoffice, Blender , Autodesk Homestyler, Planner 5D, Remplanner, SmartDraw, GOOGLE ANALYTICS, CANVA, Google SketchUp, Figma, SERVIO HMS, SERVIO POS, Amadeus, Iiko. Доступ до Інтернету.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

1. До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Лідерство і організаційна поведінка» включаються:
2. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
3. Опрацювання лекційного матеріалу.
4. Підготовка до практичних занять.
5. Консультації з викладачем протягом семестру.
6. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
7. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
8. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма

⁴ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

	Тема 1. Функція лідера в сучасному суспільстві <u>Реферат</u> 1. Теорії особистісних якостей і теорії поведінки. 2. Лідери «уважного» або «ініціюючого» стилю поведінки. 3. Концепція вертикальних діадних зв'язків 4. Теорії «Ситуаційного лідерства» Кена Бланшара і Емоційного лідерства Даніель Гоулман.	12	16
2	Тема 2. Історія зародження і розвитку психології лідерства <u>Реферат</u> 1. Стилi емоційного лідерства. 2. Авторитетний і наставницький стиль.	12	16
3	Тема 3. Особистісні характеристики лідера <u>Реферат</u> 1. Типи потреб, які має персонал організацій. 2. Чим обумовлена прийнятність використання теорії Х і Y Мак-Грегора.	12	16
4	Тема 4. Соціальна група особливості, типи <u>Реферат</u>	12	16
	1. Що означає ієрархічність потреб по Маслоу. 2. Принципова різниця мотивації і задоволеності потреб.		

⁵ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

5	Тема 5. Соціально-психологічна структура групи Реферат 1. Відмінності між психологічний контракт і трудового контракту. 2. Суть методів «батоба і пряника».	12	16
6	Тема 6. Формування ефективних команд Реферат 1. Зв'язок між потребою, винагородою і мотивацією. 2. Теорія рівності.	12	16
7	Тема 7. Особливості взаємодії в групі Реферат 1. Технології ефективного спілкування і раціональної поведінки в конфлікті 2. Вплив на динаміку конфлікту особистих особливостей учасників.	12	16
8	Тема 8. Управління діяльністю команди Реферат 1. Усередині особистісні конфлікти. 2. Формування управлінської команди.	12	16
9	Тема 9. Особливості взаємодії людей в групі на підприємствах індустрії гостинності Реферат 1. Ситуаційне використання стилів керівництва. 2. Психологічна підготовка нововведень. 3. Мотивація і результативність організації.	12	16
10	Тема 10. Формування конфліктологічної компетенції керівника Реферат 1. Рольові конфлікти в організації. 2. Поняття комунікації та комунікативна компетентність. 3. Переговорний процес по вирішенню конфліктів.	12	16
Всього		120	160

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль – опитування, тестування, контрольні роботи	50%
підсумковий контроль - екзамен	50%

⁶ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; практичні завдання, екзамен

8.ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВЗ ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ⁷ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			

⁷ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

9. КРИТЕРІЙ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ (для заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

10.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Савельєва В., Єськов О., Вакулєнко В. Організаційна поведінка: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240 с.
2. Стів Мак-Клатчі, Будь лідером: вирішуй, плануй, дій: посібник / перек. Гнатковська І., Харків: Vivat, 2020. 208 с.
3. Феррацці Кейт, Неформальне лідерство. Як надихати команду та досягати результатів: підручник / перек. Лебеденко Я., Харків: КДС, 2022. 224 с.
4. Крейг Нік, Лідерство починається з призначення: посібник / перек. Галкіна В., Харків: Фабула, 2019. 240 с.
5. Муфлейт Ян, Кості Меліна, Позитивне лідерство. Як енергія і щастя надихають ефективну команду: посібник / перек. Брагіна О., Харків: Vivat, 2022. 416 с.

Допоміжна

6. Психологія бізнесу та управління: навчальний посібник/ Н.І. Жигайло, М. О. Кохан, Н.М.Данилевич; за ред. проф. Н.І. Жигайло. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 308 с.
7. Молчанова А. О., Воляник І. В., Кондратьєва В. П. Організаційна поведінка: Навч. посібн. / за наук. ред. А. О. Молчанової. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 176 с.
8. Організаційна поведінка. Аспекти ефективного підприємництва / [П. Д. Дудкін, О. Б. Мосій, О. М. Владимир та ін.]. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015. 252 с.

Інформаційні ресурси

9. Сайт вільної енциклопедії «Вікіпедія». URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki>. (дата звернення 20.08.2023).
10. Сайт журналу інтелектуальної еліти «Персонал». URL: <http://www.personal.in.ua>. (дата звернення 20.08.2023).